

Õppekäik Aidu karjääri

Õppekäik toimub Aidu karjääri vanemas osas. Retke käigus antakse ülevaade Aidu kanalite vetest, puistangutest, rekultiveerimise viisidest, rekultiveeritud metsadest, looduse taastamise protsessidest, loomastikust ja linnustikust. Õppekäiku mitmekesistavad eriilmelised ülesanded. Retke lõpus külastatakse Sipelgamäge, kus avaneb vaade Aidu karjäärile, rajatavale tuulepargile ja ümberkaudsetele tehismägedele.

Sihtrühm: **põhikooli II, III aste ja gümnaasium**

Eesmärgid. Programmis osaleja:

- teab, mis on karjääri viisiline põlevkivi kaevandamine ja selle mõjusid keskkonnale
- teab kaevandatud alade looduse taastumisprotsesse
- oskab teostada vaatlusi
- mõistab seoseid tarbimisharjumuste, põlevkivi kaevandamise ja keskkonnamõjude vahel
- suhtub vastutustundlikult oma tarbimisharjumuste kujundamisel

Õpipädevused: loodusteaduste ja tehnoloogiate pädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus

Seos õppekavaga:

PK Loodusõpetus: Elus- ja eluta looduse seosed. Inimtegevus, tehnoloogia ja looduslik tasakaal.

PK Geoloogia: Settekivimid.

Gümn geograafia: Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid.

Gümn ökoloogia: Teadvustab looduse, tehnoloogia ja ühiskonna vastastikuseid seoseid.

Läbiv teema: Keskkond ja jätkusuutlik areng

Meetodid: paikvaatlused, praktilised ülesanded, arutelud.

Aeg: kevad, suvi, sügis

Kestus **2,5 h**

Rühma suurus: **kuni 24 õpilast + 2 õpetajat**

Hind: **170.00 eurot/ 1 rühm**

Sõltuvalt klassi suurusest saame korraga vastu võtta kuni 2 rühma.

Läbiviimise koht: Aidu karjäär

Keel: eesti, vene

Tegevuste käik

Õppekäik toimub Aidu karjääri vanemas osas. Õppekäigu peatus- ja vaatluskohad:

- Sipelgamägi. Vaadeldakse karjääri ulatust. Programmijuht annab Aidu karjäärist ja siin töötanud ülivõimsatest masinatest ülevaate. Selgitatakse välja, miks lähevad kanalid põhjast lõunasse aina sügavamaks.
- Sipelgamäe kanal. Teostatakse kanali vee vaatlus.
- Konveier. Arutlus teemal: VKGle kuuluva põlevkivikonveieri ja eluslooduse vastuolud.
- Langatusauk. Selgitatakse, millest tekivad langatusaugud ja langatusalad ja millised keskkonnaprobleemid sellega kaasnevad.

- Vana kanal. Teostatakse teine kanali vee vaatlus. Võrdlus eelmisega. Uuritavad kanalid ehk transeed on olnud kasutuses erinevatel aegadel ja seetõttu erinevad oluliselt nii mõõtmetelt, kui ka taastumisprotsesside hetkeseisust ja kiiruselt.
- Rekultiveeritud mets. Teostatakse rekultiveeritud metsa vaatlus.

Juhendajad:

Ingrid Kuligina on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme loonud ja läbi viinud juba 2006. aastast, vahepeal Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina. Ida-Virumaa Keskkonnahariduse Ümarlaua juhtrühma liikmena on ta alati kursis uusimate suundadega. 2011 nimetati ta maakonna aasta koolitajaks, aasta matkategelase tiitli on teeninud kolm korda. Ingrid koolitab ja koolitub pidevalt. Veel on ta nii kultuuri- kui loodusgiid, retkejuht, piirkonna turismiarendaja, Alutaguse Matkaklubi eestvedaja ning Eesti matkasportide edendaja.

Heldi Aia on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba 2008. aastast. Ta on lastele loodust vahendanud nii Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina kui Mäetaguse Põhikooli loodusainete õpetajana. Heldil on Tallinna Ülikoolist magistrikraad, kuid jätkab pidevalt enda täiendamist erinevatel koolitustel.

Gradislava Jušmanova on hariduselt geograaf, kuid on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba üle tosina aasta. Ta ei puudu üheltpki keskkonnahariduse konverentsilt. Gradislaval on suur kogemus matkaalaste laagrite, kokkutulekute ja võistluste korraldamisel ning aastaid koolitas ta matkaringides välja noori auhinnatud matkasportlasteks. Praegu veab ta Kohtla-Järvel mälumänguringi. Lisaks on Gradislava Ida-Virumaa looduse-, ajaloo-, kultuuri-, tööstuspärandi giid.

Aili Reiman on olnud loodusainete õpetaja lausa 16 aastat. Suurt kogemustepagasit on ta siiski pidevalt täiendanud. Oma loodusteaduste bakalaureusekraadile on ta hiljuti juurde läbinud uurimusliku õppe-, muutunud õpikäsitluse ja muutuva õpetaja, suhtlemise ja koostöö ning erivajadustega lastele keskendunud kursuseid. Aili on ka aktiivne liige Eesti Keskkonnahariduse Ühingu.

Leho Lahtvee on kogemus- ja õuesõppe asju käinud studeerimas mitmel pool välismaa ülikoolides ja teeninud magistrikraadi Transcultural European Outdoor Studies kursusel. Bakalaureuse omandatud psühholoogias. Täiendanud ennast mitmetel giidi, säästva arengu, seiklusõppe jm kursustel ning õpib praegugi - jalgsimatkatreeneriks. Varasemalt on Leho noori juhendanud veel näiteks Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina ja Noorte Kotkaste noorteinstruktorina.